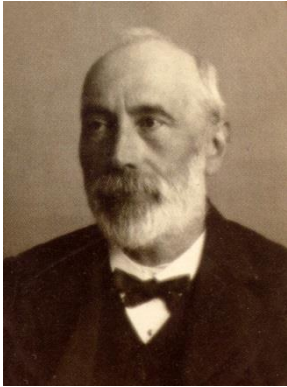

Höftekerk

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente o.l.v. dr. C.C. Schot besluit op 8 december 1887 om zich los te maken van het verband der Ned. Herv. Kerk. Met dit besluit is de Doleantie in Hardenberg een feit en ontstaat de Nederduitsch Gereformeerde Kerk in Stad-Hardenberg. Ongeveer 600 leden van de Hervormde Gemeente gaan mee 'doleren'. De eerste kerkdiensten worden gehouden in de Chr. Bewaarschool.

De vereniging "De Kerkelijke Kas" ging zich met kerkbouw bezig houden. Deze vereniging voerde namens de kerk het beheer over de kerkelijke goederen. Op 23 januari 1888 werden de statuten door koning Willem III goedgekeurd. Allereerst ging men op zoek naar een geschikt bouwterrein voor een kerk. De Kerkelijke Kas had wel belangstelling voor het huis met tuin van de overleden dokter F. van Riemsdijk. Maar daarvoor waren meer belangstellenden. In mei 1888 werd na enige mislukte pogingen de woning van Jozeph Roos aan de Achterstraat gekocht voor f.4.725,--. In september werd ook de woning van Lambert Goris (naast die van Roos) gekocht voor f. 825,00 en later afgebroken.

De bouwvergunning werd door de gemeenteraad van Stad-Hardenberg vlot verleend. De bouw naar het ontwerp van architect J.W.Meyer uit Amsterdam kon beginnen.

De kerkenraad besloot de kerk de naam "Höftekerk" te geven. De kerk kwam op de plaats van het bisschoppelijk kasteel stond: de Höfte. Op 21 september 1889 werd de gedenksteen door Dr. Schot geplaatst en op 8 mei 1890 werd de Höftekerk (met ongeveer 600 zitplaatsen) in gebruik genomen.

Onenigheid over de kerkelijke grenzen kwam in de beginjaren regelmatig voor. In januari 1894 werd op papier een grens vastgelegd met Bergentheim, een zogenaamde boekgrens. Gereformeerden aan deze zijde van de grens moesten zich laten inschrijven bij de kerk van Hardenberg en zij die aan de andere kant woonden bij Bergentheim. Het ging hier vooral om de kerkleden die in Brucht en Bruchterveld woonden.

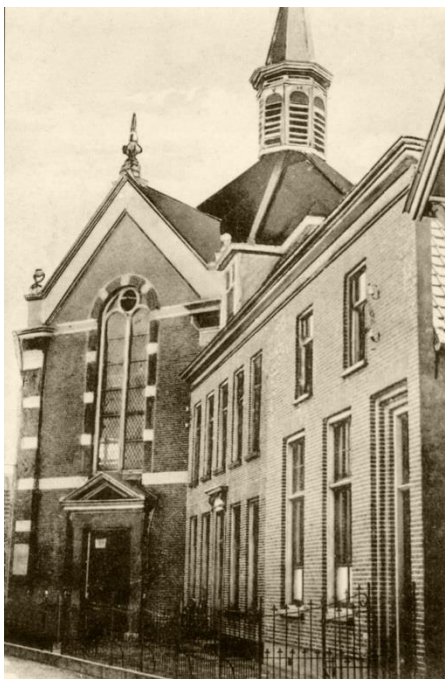
In 1898 beginnen de muren van de kerk scheuren te vertonen. Dr. Schot wint advies in bij Venemans uit Amsterdam en er wordt een soort ankerwerk voor de gevels gemaakt.

Op een gemeenteavond wordt gevraagd of de kerk 's winters ook verwarmd kan worden. Waarschijnlijk was dit nog nooit eerder gebeurd. De Kerkelijke Kas gaf gehoor aan de wens.

In 1910 blijkt het gebouw te klein. Er wordt een 2de galerij gebouwd op de plaats van het orgel. Het orgel komt boven de kansel. Het levert om en nabij 130 zitplaatsen op.

Op 10 januari 1920 overleed Dr. C.C.Schot. Zijn verdiensten voor de kerk en de samenleving waren groot. Samen met Ds. J.C. van Herwerden en Ds. G. Doekes richtte hij het Sallands Volksblad op. Jarenlang was hij voorzitter van Het Groene Kruis. Ook heeft hij veel gedaan voor het Christelijk onderwijs. Op 14 januari werd een rouwdienst in de Hôftekerk gehouden. Daarna werd in Zetten begraven. Op de steen staat: "Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen", Ps. 73:24.

In mei 1922 werd definitief besloten de kerk te vergroten, nadat in oktober 1921 de schotjes uit de banken van het middenblok waren weggehaald en de

banken in de zijblokken op een andere manier geplaatst waren, waardoor er vier banken meer konden staan. In 1923 wordt de kerk verbouwd: De kerk wordt groter; links en rechts kwam er een stuk bij, waardoor de kerk zijn achtkantige vorm verloor. Het aantal zitplaatsen wordt uitgebreid tot 1000. Tegelijkertijd werden kerk en pastorie voorzien van elektrisch licht.

In het "Sallands Volksblad" stonden geregeld berichten over de verbouwing van de kerk. Op 13 april werden de "kapspanten" geplaatst. De krant van 4 mei vermeldde dat de haan van de toren gehaald moest worden: "Met angstige blikken zagen gisteren velen naar de torenspits op de Geref. Kerk. De metselaarsbaas Martens, probeerde om den haan van zijn hoge plaats te halen. Na eenige vergeefsche pogingen gelukte het en kon hij hem overgeven aan den verver Scheffer, die onder hem op de ladder stond. De mannen kwamen ongehinderd weer beneden. We hoorden zeggen: al kreeg ik den heelen Hardenberg er voor, dan zou ik het niet kunnen doen".

In 1939 wordt een tweede predikant beroepen.

Oorlog: In september 1939 moesten twee diakenen opkomen voor militaire dienst (mobilisatie). Dat was het eerste voorval, waardoor de kerkenraad duidelijk merkte, dat er oorlogsdreiging was. Het volgende jaar waren bij de jonge mensen die belijdenis wilden doen, vier militairen die hier gelegerd waren (Vellinga, Velthuizen, Admiraal en Kingma). Het uitbreken van de oorlog werd in de notulen van juni 1940 aangehaald.

Daarna ging het leven in grote lijnen weer zijn normale gang. Op de gemeente avond van april 1941 werd H.Visser herdacht, die op de eerste oorlogsdag (10 mei) bij Venebrugge gesneuveld was.

Na de oorlog werd besloten een gedenkplaat in de hal van de kerk aan te brengen met de namen van de omgekomen gemeenteleden. Op voorstel van enkele kerkenraadsleden werd daarbij ook de naam van sergeant G. Eilander gezet, afkomstig uit Zwolle. Hij kwam ook op 10 mei om.

Vanaf november 1944 tot de bevrijding wordt er 's middags vergaderd, omdat er geen elektriciteit meer is.

De vrijmaking.

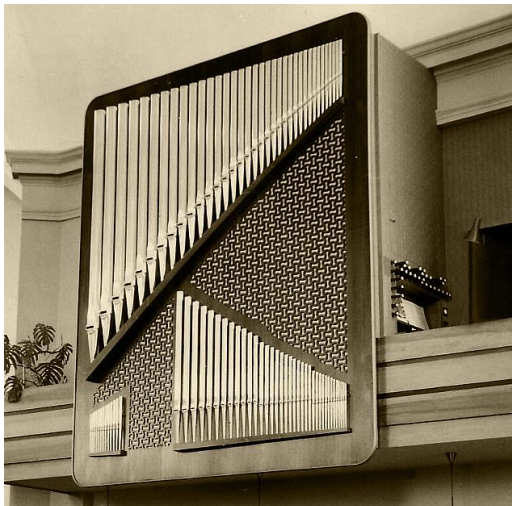
In 1944 ontstond in de Gereformeerde Kerken een conflict over de opvatting van doop en genadeverbond. Hieruit zijn de Gereformeerde kerken vrijgemaakt ontstaan. Het verschil van uitleg ontstond op de Synode in 1944.

In Hardenberg kwam het conflict in juni 1945 naar buiten. Voor kerkenraad en gemeente brak een rumoerige tijd aan. Vele vergaderingen werden belegd om de verschillen uit de weg te ruimen. Dat is niet gelukt. Eén van de predikanten, Ds. Koopman, ging uiteindelijk met 94 belijdende en 120 doopleden met de vrijmaking mee.

In 1948 wordt de voormalige Synagoge gekocht, verbouwd en een jaar later als jeugdgebouw in gebruik genomen.

In 1951 krijgt Radewijk een kerkzaal. De plannen van 1941 worden werkelijkheid. De grond is al in 1942 gekocht.

De kerk erft een huis in de Voorstraat dat indien mogelijk, een bejaardenhuis moet worden volgens het testament. Door de sterk stijgende prijzen is het er nooit van gekomen.

Op 28 september 1959 werd het orgel weer in gebruik genomen met een concert door Feike Asma. Tijdens de restauratie van de kerk (1962 e.v.), werd het orgel afgebroken en de onderdelen in een zaal bij de kerk opgeslagen. De architect wilde het orgel aan de zijmuur bouwen, terwijl de orgelbouwer het orgel weer boven de kansel wilde hebben. Het werd: aan de zijmuur met een modern front. Uiteindelijk was het geen verbetering.

In de loop der tijd weigerden verschillende orgelpijpen geluid te geven. Ook de restauraties van 1966 en 1970 brachten geen verbetering. In het begin van de 70-er jaren kwamen de organisten met het plan het orgel weer terug te brengen op de plaats waar het hoorde, n.l. boven de kansel. De kerkenraad was er niet voor vanwege de hoge kosten.

De pastorie "De Höfte" wordt in 1960 te oud om als pastorie te dienen. De uitgangen van de kerk voldoen niet meer aan de veiligheidseisen. Men gaat de kerk grondig restaureren, de pastorie afbreken en op die plek een nieuw verenigingsgebouw bouwen.

In 1962 gaan er stemmen op om te gaan samenwerken met de Hervormde Gemeente. Waar mogelijk, wordt dit gedaan en de samenwerking groeit. In Radewijk is deze samenwerking in de zestiger jaren al verder.

De gerestaureerde kerk wordt weer in gebruik genomen in 1964. De zijgalerijen zijn verdwenen. Tijdens de restauratie werden de diensten in de aula van de toenmalige L.T.S. "Niensteden" gehouden.

In 1968 wordt een derde predikant beroepen.

Op 26 april 1969 wordt de naam van het verenigingsgebouw "De Schakel" onthuld.

1972: De voormalige synagoge wordt verkocht.

In de nieuwe wijk Baalder worden vanaf 1980 met de Hervormde Gemeente diensten georganiseerd in sporthal "De Kamp". Het aantal diensten is uitgegroeid van twee tot tien en voorziet in een behoefte. In 2012 worden er 2 keer in de maand diensten gehouden.

1981: Tijdens de verbouwing van de kerk in de zestiger jaren is het orgel afgebroken en aan de zijmuur weer opgebouwd. In de zeventiger jaren worden er pogingen ondernomen om het orgel weer boven de kansel te plaatsen. Met succes.

Voor de totale restauratie werd het orgel naar de werkplaats van de gebr. Reil te Heerde gebracht en in 1981 weer opgebouwd in de kerk. De kansel werd naar voren geplaatst en het liturgisch centrum aangepast. De ouderlingen- en diakenbanken links en rechts van de preekstoel verdwenen.

Vrijdag 27 november 1981 werd het vernieuwde en verplaatste orgel weer in gebruik genomen en gaf Dr. Ewald Kooiman een concert op het monumentale orgel. Er zouden meer concerten volgen, vooral in de zomermaanden.

Vanaf 1986 richt de kerk zich ook op Baalderveld-Roeterskamp, waar enkele lokalen van de school-in-aanbouw ook gebruikt zullen worden voor activiteiten door de week, uitgaande van de kerk.

Vanaf september 1989 verschijnt "Kerkklank", uitgaande van de Hervormde Gemeenten en de Gereformeerde Kerken van Hardenberg en Heemse.

Ds. Gerda Jongsma wordt in 1993 namens de Geref. Kerk van Hardenberg uitgezonden naar Indonesië.

In hetzelfde jaar krijgt de kerkzaal in Radewijk krijgt nieuw orgel.

De Gereformeerde kerken van Hardenberg en Heemse fuseren per 1 april 1999 tot de Gereformeerde Kerk te Hardenberg-Heemse.

Vrijdag 24 maart 2006 fuseren de Hervormde Gemeente Hardenberg en de Hervormde Gemeente Heemse met de Geref. Kerk te Hardenberg-Heemse tot de Protestantse Gemeente Hardenberg-Heemse.

